

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorska
ulica št. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.
Inserati:
Štatsopna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravnstvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrta leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrta leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 184.

V Ljubljani v sredo, 8. oktobra 1884.

Tečaj I.

Prošnja učiteljev za zboljšanje plač v deželnem zboru.

Znano je, da so kranjski učitelji dežel-
nemu zboru izročili mnogo prošenj za zbolj-
šanje svojega gmotnega položaja, oziroma za
premembo dotičnih postavnih določeb. Uže pri
shodu slovenskega učiteljskega društva raz-
jasnil jim je posl. prof. Šuklje dejansko si-
tuacijo ter jim slikal zapreke, s katerimi se
bode imel boriti vsak tak nasvet. Kajti dasi-
ravno velika večina deželnih poslancev nika-
kor ni sovražna ljudskemu šolstvu in učitelj-
skemu stanu, dasiravno ni slepa za nedostat-
nosti sedanjega položaja, veleva vendar dolž-
nost, ozirati se na denarno stanje normalnega
šolskega zaklada in na bremena davkoplačev-
valcev. In žalostna istina je, da proračun
tega zaklada še nikdar ni bil tako neugoden,
nego baš letos. Treba je poskočiti s šolsko
priliko od 18% na 20% direktnega davka,
in vrh tega se kaže še primanjkljaj nad 7000
gld. Ako bi se tedaj le jedna točka učiteljskih
prošenj uže letos bila uslišala ter učiteljem na
jednorazrednicah dovolila opravilna do-
klada, moral bi se odstotek povišati
na 21%. To pomnoženje šolskih potrebščin
bi pa sigurno silno razdražilo prebivalstvo
proti ljudski šoli, nastalo bi občno protivje
zoper učiteljski stan, — in neljube posledice
bi najhuje zadevale ravno prosilce, katerim
se ima vendar le zboljšati materialno njih
stanje.

Toda, morda bode marsikateri učitelj,
neprijetno iznenaden po včerajšnjem sklepu
deželnega zbora, nevoljno vprašal: „Kdaj pa se
bode normalni šolski zaklad v toliko ukoristil,
da se bode moglo ustreči opravičenim našim
terjatvam?“ Na to le kratek odgovor: Deželni
zbor bode skoro gotovo uže tekom sedanjega
zasedanja se moral baviti z velevažnim vpra-
šanjem, kako pritegniti južno železnico in
druga velika obrtna in kreditna podjetja,
na pr. kranjsko obrtno družbo, kranjsko hra-
nilnico, eskomptno banko itd., k troškom ljud-
skega šolstva. V zmislu državne postave z
dné 8. maja 1869 imela bi južna železnica za

naše šolstvo plačati okolo 17 000 gld., mestu
tega pa plačuje le ljubljanskemu mestu 4988
goldinarjev, tedaj za več nego 12 000 gld.
na leto premalo. Ako se odpravi ta upi-
joča krivica, kar se lahko zgodi potom de-
želnega zakona, in ako se tudi indirektni
davek, zlasti davek na žganje, pritegne šol-
skim prikladom, potem se bode normalni šol-
ski zaklad vsakako zdatno olajšal, in tedaj
bode mogoče, ozirati se na bédno stanje
naših ljudskih učiteljev.

V tem zmislu poročal je v včerajšnji seji
poročevalec finančnega odseka, prof. Šuklje.
Ustno poročilo njegovo slóve:

„Učiteljstvo kamniškega okraja izročilo
je deželnemu zboru kranjskemu peticijo, v ka-
teri prosi: a) naj se tudi vodjem na jedno-
razrednicah dovoli primerna opravilna do-
klada, b) naj se zboljša materialno stanje
onim učiteljem II., III. in IV. vrste na več-
razrednicah, kateri nimajo prostega stanovanja
ter tudi nobene stanarine ne dobivajo; c) naj
se vsem ljudskim učiteljem na Kranjskem do-
volijo predplače.

S precej podobno prošnjo oglašili so se
učitelji krškega okraja; razloček med obema
prošnjama obstoji le v tem, da krški učitelji
predupre ne zahtevajo, zato se pa potegu-
jejo za tridesetletno službeno dóbo, po ana-
logiji profesorjev na srednjih šolah.

Obe peticiji ste se oddali finančnemu od-
seku, in tam se je sklenilo, da se bode skupno
obravnavalo o obeh prošnjah. Prosim tedaj
visoko zbornico, da blagovoli najprej v dnev-
nem redu popraviti pomanjkljivost ter uriniti
po besedah „litijskega“ še „in krškega okraja“,
ter pristaviti na koncu: „oziroma o trideset-
letni službeni dóbi“.

Kot poročevalec finančnega odseka oziral
se bodem tedaj najprej na oni dve točki, v
katerih se prošnji ne ujemate, namreč na točki
o predplačah in o tridesetletni službeni dóbi,
in to moram naravnost povedati, da se je
finančni odsek jednoglasno izjavil proti obema.

Ne bodem preiskaval, bi li ugaľalo učiteljskemu stanu, ako se mu po predplačah po-
nudi prilika, kontrahirati dolgove, katerih bi
se pri pičlih svojih dohodkih le z veliko te-

žavo mogel iznebiti. Na to se niti veliko ozi-
rali nismo. Merodajno pa je bilo, da bi de-
žela za take predplače morala nakazati po-
seben denarno zalogo, poseben fond, in ker
broji vsa Kranjska sedaj 424 rednih, od de-
žele plačanih učiteljev, je naravno, da z ne-
kolikimi stotaki in tudi tisočaki ne bode ustre-
ženo. Poleg tega pa bi zaračunanje teh pred-
plač napravilo toliko preglavice, da bi le v to
svrhu morali pomnožiti uradniško osebje de-
želnega računovodstva za jednega uradnika.
To pa, gospóda moja, se nikakor ne strinja
z deželnim interesom in tudi ni v nobeni pri-
meri z dvojjlivim dobičkom, kojega bi učitelj-
stvo moglo imeti od svojih predplač.

Tudi terjatev krških učiteljev, naj se učiteljem odmeri službena dóba le 30 let, se finančnemu odseku ni videla umestna. Analogija z učiteljem na srednjih šolah je nepri-
merna. Prvič stopi ljudski učitelj mnogo preje
v službo nego je to mogoče absolviranemu
modroslovcu. Skušnje uče, da se v zadnjem
času le prav izjemoma posreči prosilcu, zado-
biti si profesorsko službo pred 30. letom; ljud-
skemu učitelju pa je vendar le jako lahko
mogoče, vsaj do 24. leta zadostovati vsem po-
gojem, katere od njega zahteva deželno-šol-
ski zakon. In tudi tega ne smemo pozabiti,
da je država tedaj, ko je profesorjem sred-
njih šol dovolila krajše službovanje, na vsak
način pred očmi imela ono strogo znanst-
veno delovanje, katero sme od njih zahtevati.
O tem se pa pri ljudskih učiteljih pač v obče
ne more govoriti; in tedaj finančni odsek te
prošnje priporočati ne more.

Mnogo bolj opravičena se je pri finanč-
nem odseku videla želja učiteljev, naj se
plača zboljša ali stanarina podeli onim učiteljem na večrazrednicah, kateri stanarine ne
dobivajo ter tudi prostega stanovanja nimajo.
Priznavati se mora, da je gmoten položaj
takega učitelja jako neugoden, čestokrat milo-
vanja vreden. Na noben način se ta dejanski
položaj ne strinja s § 55. drž. šolskega za-
kona o minimalnih učiteljskih plačah. Pre-
membe v tem oziru postale bodo, po mojem
subjektivnem mnenju vsaj, kmalu neizogibne.
Ali oglejmo si proračun normalnega šolskega

Listek.

Tabak največji naš davek.

(Konec.)

Kar so občudovali omikani narodi pred
dve sto leti pri neomikanih, namreč uživanje
tabakovega dima, to je zdaj njim, tako trde
oni, naj bolj potrebno, neizogibljivo veselje,
tako rekoč druga hrana. Koliko resnice je v
tem, prepriča nas uže zgodovina sama. Stari,
mogočni narodi, duhoviti Grki in Rimljanje
niso poznali tabakove strupene rastline, in
vendar kako krepki so bili in kako občudo-
vanja vredni in vzgled nam za vse čase.

Razvada, slaba, nepotrebna navada in
opično posnemanje ukoreninjene slabosti na-
ložilo je denašnjim narodom razun ogromnih
državnih potrebnih povrh prostovoljne, brez-
koristne, da celo zdravju škodljive davke.

Dokler zmorejo narodi plačevati poslednje
svoje tabačne davke na milijarde goldinarjev
na leto, mislimo, je njih tožba o prevelikih
potrebnih državnih davkih mnogo pretirana in
mного potov po polnem neopravičena.

Govorili smo doslej le o tabaku kot na-
rodnem največjem davku, omeniti moramo
posled še kratko njegovo zgodovino, da spozna
marsikatero naš bralec nekoliko natančneje
svojega največjega sovražnika: — tabak.

Prvotna domovina tabaka je Amerika. Ko
je našel Kolumb nov svet, prepričal se je pri
ondotnih prebivalcih o nekem čudnem uživanju,
o pušenju tabaka pri moških in ženskah brez
izjeme.

Uže 66 let pozneje, v letu 1558., pre-
selilo se je pridelovanje ameriškega ta-
baka v Evropo, in sicer najprvo na Špansko
in pozneje polagoma v vse druge dežele,
kjer je bilo tabakovi rastlini podnebje ugodno.

Spoznali so uže v začetku vladarji škod-
ljivost tabakovega uživanja ali pušenja in po-
kušali so z ostrimi kaznimi in postavami uni-

čiti to z nepopisljivo hitrostjo se razširjujočo
razvado.

Zastonj! V sedemnajstem stoletji bil je ta-
bak ukoreninjen uže po vsi Evropi.

Razširjevalo se je odslej tabakovo pri-
delovanje in pušenje sploh od leta do leta.

Dandanes pridelava uže samo severna Ame-
rika tri milijone centov tabaka, Nemčija jeden
milijon, Rusija 180 tisuč, Italija 93 in Avstrija
sto tisuč centov.

Izračuneno je dalje, da použije na An-
gleškem povprek vsak prebivalec en funt ta-
baka na leto, ravno toliko na Francoskem, na
Nemškem po tri funte in ravno toliko pri nas
v Avstriji, na Ruskem en funt in naj manje v
Italiji le dve tretjini funta.

Jasno je iz tega, da smo Avstrijci, ako-
ravno revni, kakor trdimo vedno, ne posebno
varčen narod, ker spuščamo na leto po dvajset
milijonov goldinarjev s pušenjem v zrak, ka-
tere bi v družih stvarih, posebno pri plače-
vanju državnih davkov, potrebovali tako silno.

Kakor se je zboljšal ali ponežil človeški

zaklada, ozirno se na šolsko priklado, katere je tekom jednega leta od 18% narasla do 20%, navzlic temu, da se poleg tega še kaže primanjkljaj nad 7000 gld. — in sprevideli bomo, da je vsaj za letos absolutno nemogoče, ozirati se na to sicer opravičeno terjatev.

Da ravno taka je z ono točko omenjenih prošelj, v kateri se zahtevajo službene doklade za učitelje na jednorazrednicah. Odkriti rečem, da jaz vsaj, — govoriti morem tu le o svoji osebi — priznam, da željo za po polnem osnovano in stvarno utemeljeno. Funkcijske doklade imajo vendar le večidel ta namen, odškodovati učitelje za njih pisarski posel — in ta zadeva učitelja na jednorazrednici v isti meri nego njegovega tovariša na dvorazredni šoli, kateremu je postava odkazala 50 gld. doklade.

Poleg tega so ravno jednorazrednice najbolj prenapolnjene — in največ se zahteva od učitelja, kateri ima težavni nalog, baviti se ob istem času z otroci tako različne starosti. In tudi to bi rad poudarjal, da imajo jednorazrednice morda med vsemi ljudskimi šolami največji kulturni pomen za narodno omiko. Ljudska odgoja stala bi pri nas na mnogo večji stopnji; razmerje analfabetov, onih ljudi namreč, ki ne znajo brati ne pisati, ne bi vedno še, v sramoto našemu čvrstemu narodu, kazalo tako grozovitih števil, ako bi se takoj s prva gledalo na to, da se ustanovi obilo jednorazrednic, mesto posameznih četverorazrednih šol s prevelikim šolskim okrožjem. Uverjen sem tudi, ako bi danes trebalo predelati šolski zakon, niti ugovora ne bi bilo proti temu, da se učiteljem na jednorazrednih šolah dovoli primerna opravilna doklada, kakor so se jim dovolile uže v vseh sosednih deželah.

Toda, gospôda moja, vedno rastoče denarne potrebščine kranjskega šolskega zaklada zahtevajo na ves glas, da se nanj oziramo. Vsaj za letos tedaj nisem v stan, nasvetovati kake premembe gledé dohodkov naših učiteljev. Morali bi povišati šolsko priklado od 18% na 21%, in tega naša ubožna dežela ne premôre. Potrpiti bodo morali učitelji še nekoliko časa. A to ni prazna tolažba, gospôda moja! Zlasti če pomislimo, da ima dežela kranjska le od južne železnice pravico, zahtevati na leto za šole 12000 gld., tedaj trikrat več nego bi znašala opravilna doklada na vseh jednorazrednicah, če si predstavljamo, da se bode moral izumiti kak način, da pritegnemo to železnično podjetje k našim šolskim stroškom, potem smemo i mi tolažiti naše učiteljsko z utemeljeno nado, da se bode kmalu kaj moglo zgoditi v njegovo podporo.

Tedaj sem imenom finančnega odseka v neprijetnem položaji nasvetovati:

Slavni deželni zbor naj sklene, prošnji kameniških in krških učiteljev se za letos ne moreti uslišati.

Kmetijska razstava v Krškem.

Iz Krškega, 5. oktobra.

(Dalje.)

8.) Č. g. dekan Aleš v Semiču nas je kaj razveselil s svojimi pridelki. Dolgo je razsojevalni odbor premišljeval, ali ne bi temu izložniku pripadalo prvo darilo za razstavljeno izvrstno vino rislec in rulandec. On sam piše razstavnemu odboru sledeče:

„Podpisani je poslal v razstavo nekoliko vina in grozdja iz svojega vinograda, v katerem so zasajene domače trte, veliko jih je pa tudi iz vinorejske šole na Slapu, katere je dobil pred tremi, četirimi in petimi leti.

Zemlja je ilovata. Vinograd meri dva orala; povprečni letni donesek je 70 do 80 avstrijskih vedrov.

Belo vino se prideluje iz: beline, lipovke, podbela, ovnjaka, zelenike, belega moškata in kraljevine.

Črna se dobi iz: drobne in debele čraine, burgundeca, katerim se pridene nekoliko ružice.

Vinograd leži v Semiški Gori pri nizkem. Krompirjevo seme je došlo lansko leto od Neumanna iz Leutersdorfa v Saksoniji.

Med vsemi vrstami se je najbolje obnesel „Queen of the Valley“. Njiva, na kateri je bilo posajenega pol mernika semena, meri 25 □ sežnje, zemlja je precej dobra in črna in srednje gnojena, pa se ga je nakopalo 8 mernikov. „Champion“ in „Imperator“ sta se srednje obnesla, pa sta jako dobrega okusa. „Magnum bonum“ je pa jako dobro ostal.

Sliv ali črešpelj se je na farovškem vrtu pridelalo 220 mernikov, iz katerih so se napravile prunele, ki se v Gorico po 40 do 50 gld. metrični cent prodajo. Sveže črešplje pa se prodajajo po 60 kr. mernik.

Nekoliko se jih je na nasušilo. Razstavljene pridelke, kolikor jih je, prepustim s zaboji vred slavnemu razstavnemu odboru.

Tudi razstavljavec Janez Šusteršič prepušča razstavljeno sadje odboru.

Šusteršič je nasušil 12 metričnih centov črešpelj in prodaja metrični cent po 14 gld. v Semiču.

Slivovke bode našel jeden hektoliter; liter po 50 kr.

Vse te črešplje je pridelal na svojem vrtu. „Funtih“ jabolk je dobil na enem drevesu 2½ hektolitra; hektoliter se proda tukaj za 1 gld. 80 kr. „Voščenk“ je dobil na treh mladih drevesih tri hektolitre.

Zimskih hrusek je dobil na dveh mladih drevesih dva hektolitra; hektoliter se proda za 2 gld. 50 kr.

Za grozdje se še opomni, da je bilo za razstavo trgano 23. t. m., torej ni moglo dozoreti. Prava trgatega se bode pričela še le 6. oktobra ali še pozneje.

Če je kdo zaslužil bronasto svetinjo, je gotovo č. g. Aleš prvi.

Več kot šest tisuč delavcev, posebno ženskega spola, izdeluje tu na leto milijone smodk in na tisoče centov tabaka za nos.

Akoravno se prideluje mnogo domačega tabaka posebno na Ogerskem, Hrvaškem in na južnem Tirolskem, vendar ne zadostuje on domačim potrebam, kupovati se mora v sosednih deželah v velikem številu.

Na Nemškem, kjer je tabakova obrt svobodna, torej njeni izdelki mnogo ceneji, kot pri nas, bilo je uže pred petnajstimi leti pet tisuč tovarn za tabak.

In vendar ne porabijo Nemci v primeri z Avstrijo več tabaka na leto, akoravno je ceneji, v znamenje, da so varčnejši od nas, ali pa da spoznavajo bolj tabakovo popolno nekoristnost v vsakem obziru.

Zalostno je, da se spozna sicer tudi pri nas splošna škodljivost tabaka in da šolske oblasti ostro prepovedujejo mladini pušenje, in vendar se peča država sama s tabakovo obrtjo.

Poslednjo bi lahko primerjali gledé občne škodljivosti in zapeljivosti državni loteriji.

Ako bode s svojim vinarstvom ta gospod tako napredoval, na nobeni razstavi se mu prvo darilo odrekalo ne bo.

9.) Med žlahtnimi vini se je odlikovala mnogobrojna zbirka vin iz krupske graščine pri Metliki (g. barona Apfaltrerna). Vsa vina so bila dobra, deloma prav dobra, a krona iz te zbirke je bilo vino iz laškega risleca. Zato je pripadla temu razstavljavcu tudi bronasta svetinja.

10.) Med žlahtnimi črnimi vini je bilo najžlahtnejše vino burgundsko g. barona Berga v Mokronogu. Zato je dobil od razsojevalnega odbora prvo darilo tega oddelka: bronasto svetinjo. Graščina mokronoška, lastnina tega izglednega kmetovalca, je v obče veliko reči izločila: žita, sadja, zelenjav itd. Enako tudi mokronoška kmetijska podružnica, kjer je g. baron Berg načelnik. Pod skupnim imenom te podružnice je razstavilo veliko kmetov, župnikov in učiteljev. Graščina mokronoška je razstavila tudi vse načrte, po katerih popravlja svoje travnike, suši in namaka. Te načrte je izdelal štajerski travniški inženjer Possek. Načrti predstavljajo travnike pri pristavi Zagorici v občinah Pijavce pri Mokronogu. Travnik Golovca je 50 oral velik, travnik Škofija 16 oral. Od prvega travnika se je zboljšalo 45, od drugega vseh 16 oral, torej skupaj 61 oral.

Delo sušenja in namakanja se je pričelo l. 1882, deloma po pogodbi. Pred zboljšanjem ni kar nič ali silno malo trave rastlo na teh travnikih.

Po nekod so bili travniki čisto suhi, drugod pa prenamočeni, rastla je slaba in kislava trava. Poprek se popred na leto ni več pridelalo kakor 13 metr. centov na enem oralu, namreč sena in otave.

Pa se popred tudi ničesar ni storilo za zboljšanje travnikov. Radi tega pa je sklenila graščina, travnike po nekod sušiti, po drugod namakati. Vodstvo za to delo se je izročilo omenjenemu gosp. inženjerju. Na travniku Galovcu se je na 25 oralih po cevih voda odpeljala, a na vseh 45 oralih pa napeljala. Napravile so se zatvornice na 8 načinov (*Stauung in 8 Stausystemen*).

Zoper Mirno, ki večkrat preplavi, se je napravil jez in velika zatvornica. Iz rezanega kamna in cementa se je 10 zatvornic naredilo. Za napeljevanje vode je skupno 60 manjših hrastovih zatvornic. Voda se napeljava iz Jeseniškega potoka, in sicer po posebnem zidanem kanalu.

Na drugem travniku (Škofija) se je vseh 16 oral popravilo in delo se nadaljuje še na travnikih pri drugi pristavi (*Hauptthal*) in bode se v bodočem letu dokončalo.

Vsega vkup se je torej 76 oral travnikov popravilo. Troški za drenažo znašajo za eno oralo 43 gld., za napeljevanje vode, za jezove in planiranje pa 42 gld., skupno torej 85 gld. za eno oralo. Kolikor se pa preračunati more, bode se v bodočih letih 25 do 30 metr. cen-

Vender po naši sodbi je tabak sploh še večja potrata, ker je povsod silno udomačen in ne koristi ničesar nikomer, temveč zapravlja denar in zdravje, povrh ne donša državi v primeri toliko dobička, kakor proizvaja škodo na narodnem premoženju.

S tem spisom nismo hoteli niti uničevati tabakovo obrt, niti odrekati narodu njegov priljubljen užitek, spuščanje krvavo prisluženih novcev v zrak, pokazati smo le hoteli, da teži naše ljudstvo dvojen ogromen davek: tabak in navadni toliko grozeči državni.

Kateri je potreben, kateri ne, kateri koristi domovini in človeštvu sploh, kateri škoduje, spozna lahko tudi najbolj navdušen čestilec tabaka.

Konečno trdimo še en pot:

Ko bi ne bilo tabaka, plačevalo bi ljudstvo lahko svoje davke, in ko bi ne bilo davkov, čestilo bi ono še bolje tabak in si oškodovalo z njim zdravje in premoženje, — torej po ti sodbi niso državni davki krivično in naj večje zlo na svetu, vsaj večji ne od svojega tovarša — tabaka.

K...

okus in njegove potrebščine, tako se je zgodilo tudi pri uživanji tabaka.

Takov napredek imenujemo tu iznajdbo smodk ali cigar.

Tudi v tej stroki bili so premeteni Amerikanci prvi, ki so jeli zavijati tabakove liste v primerno in ustom priležno podobo in si podvojili s tem tabakov okus.

Od Amerikancev naučili so se izdelovanja smodk Španci.

Poslednji so razširili to umetnost v svoji domovini, od koder se je udomačila polagoma po vseh evropskih državah.

V Nemčiji in Avstriji jeli so izdelovati prve smodke še le v osemnajstem stoletju.

Odslej pričela se je tudi v vsi Evropi prava tabakova obrt.

Mnoge države prisvojile so si same pravico te obrti, dobro vedoč, kakov ogromen dobiček jim obeta vedno rastoči okus tabaka v vseh raznih izdelkih. K poslednjim državam prištevata se tudi Avstrija, ki ima mnogo lastnih tovarn za tabak.

svojega pravnega svétnika, kateri ga brani taci postavnih napadov na njegov žep. Ker to je zopet istina, da najdemo pri našem upravnem sodišči, in mnogokrat uže pri finančnem ministerstvu kot tretji instanci svoje pravo. Toda kaj hoče naš mali posestnik, naš kmet? Pot do upravnega sodišča je dolga in draga, in predno pride kmet tja, trka uže eksekutor na njegove duri, in plačati mu je treba prej pristojbino, nego je njen pravni obstanek odločen v zadnji instanci. Za to sem jaz z veseljem pozdravil to resolucijo, toda želel bi, da se ona poda iz svojega obširnega in danes brezvspešnega zahtevanja, ter da zahtevamo konkretno: da se finančni uradi ravnaajo strogo po fin. min. ukazu 23. avgusta 1855, št. 13060.

Kajti jaz ponavljam še jedenkrat, da so mi slučaji znani, v katerih se gledé dedščin, to je gledé prenosa premoženja med umršimi zahtevajo in terjajo pristojbine brez ozira na oni olajševalni ukaz. In Vi, gospodje, bodele morda dejali, da to ne provzročuje mnogo razločka: Pa vedite, — odkar se je začela ta praksa in to je od početka prejšnjega desetletja sem — od onega časa rastejo dohodki naše države iz pristojbin tako ogromno, da se vzrok temu ne more videti samo v večjem prometu nepremakljivega premoženja nego tudi v nekih umetnih sredstvih, izveleci le vedno več in več iz davkoplačevalcev.

1870. leta še imela je finančna postava preliniranih dohodkov iz pristojbin: 20 185 000 gld., 1871 uže 23 000 000 gld., v tem ko so leta 1868 bili le 17 563 000 gld., in prav 1873, 1874 do 1875. leta pričel se je oni skrivni pritisk in pa ono preziranje olajševalnih določb, in tako imamo od leta 1876. sem in tudi letos preliniranih vedno nad 30- do 32 000 000 gld.

Statističnih dat gledé Kranjske žalibog nimam, a gledé svojega malega domačega okraja jih imam in iz teh je razvidno, da je ta okraj — on šteje 16 000 duš — plačal direktnih pristojbin leta 1868. 7762 gld., leta 1874. 7900 gld., a leta 1883. uže 9613 gld., in letos bo prišlo preko 10 000 gld.

Take številke so jako zanimljive, vzlasti ko jim vzroka njihovega naraščanja ne vemo v višjem prometu, nego v višjem obdačenju.

Jaz vem, da bi bilo tukaj mesto, marsikatero pikro besedo o tem izreči, kakor jih izgovarja naš prosti narod, kadar govori o tem predmetu, toda ker se resolucija sama obrača s prošnjo do čast. gosp. dež. predsednika, naj mi bo samo dovoljeno, da mu jo najgorkeje priporočam.

Uverjen naj bode, da bo naš ljud tudi težja bremena nosil, ako treba, — vse pa jedino le v okviru — postavnih določb, ter se predlaga, k resoluciji št. 1. se dostavi:

„In da se bode vedno oziralo na določbo finančnega ministerskega ukaza z dné 23. avgusta 1855, št. 13060.“

(Dalje prihodnjič.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Praga, 7. oktobra. Deželni zbor je Ba-reutherjev predlog o delitvi deželnega šolskega sveta izročil šolskemu odseku; zoper so glasovali nekateri veleposestniki in centum.

Zagreb, 7. oktobra. V današnji seji predložil je Smičiklas zakonski načrt, ki izreka pristojinstvo žumberškega okraja k Hrvatski in tirja njegov zastop v hrvatskem saboru. — Po volitvi stalnih odsekov in adresnega odbora pričela se je obravnava o dvojljivih volitvah.

Kahira, 7. oktobra. Mr. Barère sprejel je včeraj brzojav, da so umorili v Kartumu francoskega konzula Mr. Herbina in generala Stewarta. Vést še ni potrjena, a jako verjetna je.

Kahira, 7. oktobra. Lord Northbrook je baje predlagal, da se po polnem odpravi egip-tovska vojna in nadomesti z 9000 mož policije. Vlada egiptovska izrekla se je baje zoper ta predlog.

Washington, 7. oktobra. Ker so fran-coski vdeleženci vgovarjali zoper izvolitev Greenwicha kot kraja za skupen meridian, prenehala je začasno mednarodna konferenca, ne da bila kaj ukrenila.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 8. oktobra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 80.95
» » » » » srebri	82.10
Zlata renta	102.90
5% avstr. renta	95.90
Delnice národne banke	859.—
Kreditne delnice	284.30
London 10 lir sterling	121.80
20 frankovec	9.68
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	59.75

Tuji.

Dné 6. oktobra.

Pri Maliči: Springer, potovalec, z Dunaja. — Berthold, trgovec, iz Liberca. — Jurischovitz, trgovec, iz Gradca. — Toriser, trgovec, s sinom iz Trsta. — Dr. Fraidl, c. kr. sodn. pristav, z Vrhnik.

Pri Slonu: Zeilinger, doktor zdravilstva, iz Budim-pešte. — Herborn, potovalec, iz Trsta. — Münz, tovarn. posestnik, iz Gradca. — Dr. Sernee, advokat, in pl. Latinovich, graščak, iz Celja. — Resman, c. kr. uradnik, s soprogo iz Trnova.

Pri Tavčarji: Vrhunec, jurist, z Dunaja. — Rom, c. kr. major, z rodbino iz Mostara. — Van de Castel, c. kr. stotnik, iz Ljubljane. — Bamberg, c. kr. sodn. pristav, iz Vipave.

Pri Južnem kolodvoru: Ellinger, potovalec, iz Brna. Novak, želez. uradnik, s soprogo iz Beljaka. — Tro-jan, c. kr. pom. pristav, iz Pulja.

Pri Avstr. carji: Bünger, krojač, iz Magdeburga.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
7. oktobra	7. zjutraj	737.91	+10.6	szpd. sl.	obl.	17.00
	2. pop.	735.89	+14.0	»	»	dež
	9. zvečer	731.87	+12.2	jzpd. sl.	dež	

Razglas.

(102) 1

Zgubil se je pes

z imenom „Boy“, plemena «poluks», srednje veli-kosti, bele barve, z prirezanimi ušesima in repom. Kedor ga najde, dobi primerno darilo, ter je prošén, najdbo naznaniti gosp. Emanuelu Tomšiču v Trebnjem.

V knjigarni

Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg v Ljubljani

se dobivajo:

Izbrane

narodne srbske pesni

z dodatkom iz snurti Smail-Age Čengića.

S srbsko slovnico, slovenskim tolmačenjem, rečnikom tujih besed in cirilsko abecedo priredil

Janko Pajk

c. kr. profesor.

Cena 40 kr., po pošti 43 kr.

Oglas.

Lep letošnji sernjaček,

po polnem ukročen in privajen, je na prodaj; poizvedbe pri J. Rihteršiču v Doberniču, p. Trebnje, Treffen. (103) 3—1

Za prihodnje leto 1885.

V zalogi pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1885.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratiko jako cenejše.

Petnajsti redni

generalni zbor

kranjske industrijne družbe

v Ljubljani

četrtek dné 16. oktobra 1884

ob 4. uri popoldné v ravnateljski pisarni družbe.

Dnevni red:

- Poročilo o posledkih v minole poslovnem letu.
- Poročilo pregledovalnega odbora.
- Predlog upravnega sveta o porabi dohodka.
- Volitev upravnega sveta zaradi potekle funkcijske dōbe po §§ 17, 24 in 25 pravil.
- Volitev ravnatelja iz upravnega sveta zaradi potekle funkcijske dōbe po §§ 17, 24 in 25 pravil.
- Volitev pregledovalnega odbora.
- Potrđi se od upravnega sveta sprejeti prokurist.

Gospodje delničarji, ki se hoté glasovanja udeležiti, so v zmislu § 10 prošeni, da delnice svoje uložé pri družbeni blagajnici najdelj do dné 10. oktobra in vzprejmó tú legitimacijske listke. (97) 3—3